

Politiskā sistēma

Nīderlande kopš 1815. gada ir konstitucionāla monarhija. Valsts galva ir karaliene Beatrikse (Beatrix). Karalienes funkcijas ir vairāk ceremoniālas, tomēr karalienei ir ietekme uz Nīderlandes valdības veidošanas gaitu. Arī valsts likumi tiek izsludināti ar karalienes parakstu.

Izpildvara

Nīderlandes valdības sastāvā ir karaliene un Ministru kabinets. Karaliene aktīvi nepiedalās ikdienas valdības darbā, bet vairāk ietekmē valdības veidošanu. Valdības galva ir premjerministrs. Premjerministrs pilda arī Nīderlandes Vispārējo lietu ministra funkcijas. Vispārējo lietu ministrijas uzdevums ir palīdzēt premjerministram pildīt viņa pienākumus, kā arī rūpēties par valdības tēlu.

Nīderlandes ministrijas:

- Vispārējo lietu ministrija,
- Ārlietu ministrija,
- Iekšlietu ministrija,
- Aizsardzības ministrija,
- Ekonomisko lietu ministrija,
- Finanšu ministrija,
- Tieslietu ministrija,
- Lauksaimniecības, dabas un pārtikas kvalitātes ministrija,
- Izglītības, kultūras un zinātnes ministrija,
- Sociālo lietu un nodarbinātības ministrija,
- Transporta, sabiedrisko darbu un ūdens pārvaldības ministrija,
- Veselības, labklājības un sporta ministrija,
- Celniecības, telpiskās plānošanas un apkārtējās vides ministrija.

Nīderlandes Valsts padome konsultē Ministru kabinetu par likumdošanas konstitucionālajiem un juridiskajiem aspektiem un politiskajām norisēm. Visi Ministru kabineta ierosinātie likumi tiek nosūtīti Valsts padomei. Turklāt padome ir augstākā administratīvā tiesu instance. Padomes vadītājs *ex officio* ir monarhs, kas ikdienas darbu uztic padomes vietniekam un padomniekiem, no kuriem lielākā daļa ir juristi, bijušie ministri, parlamenta locekļi, tiesneši un mācībspēki.

Likumdošanas vara

Nīderlandes parlaments sastāv no 2 palātām – apakšpalātas un augšpalātas. Apakšpalātai ir tiesības ierosināt likumus un veikt labojumus Ministru kabineta apstiprinātos likumos.

Apakšpalātā ir 150 deputāti un augšpalātā - 75 deputāti. Deputātus ievēl uz četriem gadiem. Augšpalātai nav tiesību ierosināt vai grozīt likumprojektus, bet tā apstiprina apakšpalātas izstrādātos normatīvos aktus. Augšpalātas deputāti parasti tiekas reizi nedēļā, jo pārsvarā nodarbināti citos pilnas slodzes darbos.

Tiesu vara

Tiesu sistēma sastāv no 19 rajona tiesām, piecām apelācijas tiesām, divām administratīvajām tiesām (*Centrale Raad van Beroep* un *College van beroep voor het bedrijfsleven*) un Augstākās tiesas (*Hoge Raad*) ar 24 tiesnešiem. Visas tiesu amatpersonas ieceļ valdība. Tiesnešus ieceļ amatā uz mūžu, bet parasti savus darba pienākumus viņi beidz pildīt 70 gadu vecumā.